

Kokeiden rajoitukset

Muistinvirkistystä viime vuodelta niin kokeiden järjestäjille kuin kokeiden vastaaville tuomareillekin. Virheelliset rajoitukset Virkkuun kirjatuissa koeanomuksissa aiheuttavat paitsi lisätyötä toimistolle, myös turhia viivästyksiä kokeen hyväksymisessä. Pahimmassa tapauksessa koetta ei voida järjestää, koska virheiden korjaamisen vuoksi anomisaika jää liian lyhyeksi.

Palveluskoirakokeiden järjestäjillä on mahdollisuus määrittää kokeisiin erilaisia rajoituksia. Viime vuosina rajoitusmahdollisuuksia on pyritty monin tavoin lisäämään, jotta varmistettaisiin mahdollisimman monipuolinen koetarjonta jatkossakin. Esimerkkinä mm. usean eri rodun yhteiset rotumestaruuskilpailut sekä rotu- tai piirinmestaruuskilpailujen avaaminen jonkun lajin osalta muillekin osallistujille. Anomisaikojen lyhentämisen tarkoituksena on myös ollut helpottaa kokeiden järjestämistä.

Osa rajoitusten rajoituksista on kuitenkin sellaisia, joista on syytä pitää kiinni, jotta kokeisiin osallistujienkin oikeudet tulisivat huomioitua. Kokeen järjestämisohjeessa on määritetty kokeiden sallitut rajoitukset (alla *kursiivilla*), jotka kokeiden järjestäjien tulisi tarkastaa ennen koeanomuksen tekemistä. Myös vastaavien tuomareiden tulee tehtävän vastaanottaessaan käydä järjestäjän kanssa kokeen suunnitellut rajoitukset läpi ja varmistaa, että ne ovat asianmukaiset.

Kokeiden tulee pääsääntöisesti olla avoimia kaikille koesäännön ja -ohjeen kriteerit täyttävälle koirille ja ohjaajille.

Kokeisiin ei voi asettaa mitään erityisiä edellytyksiä, joita osallistujien tulisi täyttää, kuten talkoovelvollisuus yhdistyksen toiminnassa tai "oman" toimihenkilön mukanaan tuominen kokeeseen. Tällaisista asioista on sovittava muulla tavoin yhdistyksen sisällä, mutta kokeiden rajoituksina niitä ei voida käyttää.

Pääsääntöisesti samassa kokeessa tulee olla sama osallistumismaksu kaikille osallistujille. Jos kokeessa on useampi laji, voi osallistumismaksu olla eri lajeissa erisuuruinen.

Palveluskoirakokeissa ei voi olla pienempää osallistumismaksua esim. järjestävän yhdistyksen jäsenille, tai saman järjestävän yhdistyksen useampaan kokeeseen osallistuville. Jos jossain lajissa kustannukset ovat selkeästi korkeammat (esim. viestikokeessa, jossa tarvitaan 2 tuomaria osallistujamäärästä riippumatta), voi järjestää määrittää ko. lajille suuremman osallistumismaksun, kuin saman kokeen muille lajeille.

Kokeen osallistujamäärää voi kuitenkin rajoittaa siten, että kokeeseen otetaan vain määrätty määrä koiria/laji/luokka.

Kokeen maksimimäärää harkitessaan järjestäjien tulisi arvioida esimerkiksi käytettävissä olevat maastot ja toimihenkilöt. Myös tuomareiden saatavuus on huomioitava: isommalla koiramäärällä pitäisi pyrkiä siihen, että tapahtumia voidaan pyörittää samanaikaisesti kentällä ja maastossa, jotta koepäivä ei venyisi kohtuuttoman pitkäksi eikä olisi kohtuuttoman raskas tuomarille, toimihenkilöille ja osallistujille.

Koetta ei saa rajoittaa pienemmälle koiramäärälle kuin 6 koiraa/laji, lukuun ottamatta erikoisjälkikoetta (FH), jonka voi rajoittaa enintään kolmelle koiralle. Tällöin FH-kokeen koiramäärää ei enää voi rajata luokittain. Muutoin lajin sisällä osallistuvien koirien määrää voidaan rajoittaa myös luokittain. Kuhunkin koeluokkaan tulee olla mahdollisuus osallistua vähintään kaksi koiraa (esim. Rajoitus: PAJÄ 1-3, 10 koiraa, joista 3-luokkaan enintään 4).

Koeohjeen mukaan koe voidaan järjestää, jos osallistujia on vähintään 2, ja koe täytyy järjestää, jos osallistujia on vähintään 3. Tämä tarkoittaa, että jos useamman lajin kokeessa yhteen tiettyyn lajiin ilmoittautuu vain 1-2 koiraa, kyseinen laji on silti järjestettävä, jos koko kokeeseen on tulossa vähintään 3 koiraa. Tätä ei voi rajoittaa koeanomuksessa esim. niin, että laji järjestetään vain, jos siihen osallistuu 2 koiraa tai enemmän. Jos FH-kokeen rajoitus on pienempi, kuin 6 koiraa, ei määrää voi enää rajata erikseen 1- ja 2-luokkiin.

Julkaistu Palveluskoirat-lehdessä 3/2017

Luokkakohtaisissa rajoituksissa kannattaa muistaa, että yksi sana voi olla hyvin merkityksellinen: on eri asia sanoa "joista 3-luokkaan enintään x kpl" kuin "joista 3-luokkaan x kpl".

Kokeen voi rajoittaa myös siten, että maasto-osuuteen pääsee vain määrätty määrä koiria, jotka valitaan tottelevaisuusosuuden tulosten perusteella. Tällöin maasto-osuuteen tulee ottaa vähintään kymmenen parasta jokaisessa lajissa ja luokassa.

Tästä 10 koiran minimimäärästä tottelevaisuuskarsintaa käytettäessä on ehdottomasti pidettävä kiinni, myös arvokilpailuissa. Jos laji/luokkaa ei pystytä järjestämään vähintään 10 koiralle, on se rajoitettava pienemmälle koiramäärälle eikä tottelevaisuuskarsintaa voida käyttää. On myös huomattava, että jos useampi koira päätyy tottelevaisuudessa samalla pistemäärällä jaetulle 10. sijalle, ne kaikki pääsevät maastoon. Järjestäjien täytyy siis varautua siihen, että koiria voikin tulla maastoon enemmän kuin 10. Kahden tai useamman piirin yhteisissä piirinmestaruuskilpailuissa voidaan tottelevaisuuskarsinnan perusteella maastoon pääsevien koirien määrä rajoittaa piirikohtaisesti pienemmäksi kuin 10, kunhan kokonaismäärä on vähintään 10 (esim. 5/piiri).

Kokeen saa rajoittaa myös osasuoritusten mukaan. Kokeessa arvostellaan enintään ennalta ilmoitettu määrä osasuorituksia. Tämä rajoitus tulee kyseeseen erityisesti silloin, kun järjestetään yhden tuomarin suojelu- ja käyttäytymiskokeita. Tällöin on myös muistettava, että lyhyellä anomisajalla rajoitus on aina enintään kymmenen koiraa/koe.

Lyhempi anomisaika ja tuomarin arvostelemien osasuoritusten maksimimäärä eivät liity toisiinsa. Vaikka yksi tuomari saakin arvostella päivässä lajista riippuen 12/18 koiraa, kuukauden anomisaikaa sovelletaan vain enintään 10 koiran kokeisiin. Jos rajoituksena käytetään osasuoritusten määrää, anomisaika määräytyy koirien suurimman mahdollisen määrän mukaan; esim. IPO/BH 30 osasuoritusta voi olla 15 koiraa, jos kaikki ilmoittautumiset tulevat BH-kokeeseen, joten koe on anottava 2 kuukauden anomisaikaa noudattaen.

On myös huomattava, että jos BH-koe anotaan täydentävänä kokeena jonkun muun "päälajin" kokeeseen, kokeen rajoituksissa on mainittava, että etusija on päälajiin ilmoittautuvilla koirilla. Tällaisessa kokeessa ei myöskään saa rajoittaa erikseen päälajiin osallistuvien määrää, vaan koko kokeen rajoitus koskee suoraan päälajia. Jos BH-koe anotaan toisena, erillisenä lajina, on kumpaankin lajiin otettava vähintään 6 koiraa.

Rotukerhot ja -järjestöt saavat järjestää vuosittain yhden mestaruuskokeen ja yhden karsintakokeen/ laji/luokka, jotka on rajoitettu vain yhdistyksen harrastamalle rodulle. Tällöin rotuyhdistys voi määrittellä myös muut osallistumiskriteerit (esim. koiralla tulee olla vähintään yksi koulutustunnus ko. lajin 3-luokassa).

Rotukohtaista rajoitusta saa käyttää vain rodun mestaruuskokeissa, ei tavallisissa kokeissa. Palveluskoiraliiton hallitus on myös tehnyt päätöksen, jonka mukaan pienemmät rodut voivat järjestää yhteisiä rotumestaruuskokeita tai niiden mestaruuskokeet voidaan järjestää jonkun normaalikokeen yhteydessä. Ensin mainitussa tapauksessa koe voidaan rajoittaa kyseisten rotujen koirille ja jälkimmäisessä tapauksessa mestaruuskokeeseen osallistuvat voivat olla etusijalla kokeeseen. Myös piirinmestaruuskokeet voidaan yhdistää esim. rotumestaruuskokeisiin tai järjestää useamman piirin yhteisinä. Sekä rotu- että piirinmestaruuskokeissa joku tai jotkut lajit voidaan myös järjestää kaikille avoimina (esim. viesti).

Yhdistykset voivat myös järjestää vain määrättyjen yhdistysten joukkueille rajattuja kilpailuja, joissa on omat ohjeensa joukkueiden kokoamisesta, lajeista tms. Nämä kilpailut voivat olla joko paikallis- tai rotuyhdistysten välisiä. Aina on kuitenkin huomioitava, että kokeeseen osallistuvien tulee täyttää vähintään koeohjeen osallistumisvaatimukset.

Yhdistykset voivat anoa koekauden aikana (kesä- ja talvikaudelle erikseen) korkeintaan kaksi koetta, joissa on etusija järjestävän yhdistyksen jäsenillä.

Julkaistu Palveluskoirat-lehdessä 3/2017

Kesä- ja talvikaudella tarkoitetaan kesä- ja talvilajeja: joulukuussa järjestetty hakukoe on kesäkauden koe ja huhtikuussa järjestetty valjakkohiihtokilpailu on talvikauden koe.

Aina, kun kokeessa on käytössä joku etusijarajoitus (päälaji kokeessa, jossa on BH täydentävänä; yhdistyksen jäsenillä etusija; piirien koirilla etusija), tulisi koeanomuksessa ilmoittaa erillinen puhelinilmoittautumisaika etusijaan oikeutetuille osallistujille, jolloin he ilmoittautuvat ensin ja muille annetaan myöhempi ilmoittautumisaika.

Kun koeanonus tehdään Virkkuun, rajoitukset merkitään käyttäen Virkussa olevaa rajoitukset-valikkoa. Kyseinen valikko sisältää seuraavat vaihtoehdot:

- Koiramäärää koskeva rajoitus - enintään ennalta ilmoitettu määrä koiria
- Muu määrää koskeva rajoitus - vain määrätty määrä parhaita koiria tottelevaisuudesta maasto-osuuteen
- Muu määrää koskeva rajoitus - karsintakokeiden perusteella valitut koirat
- Rotuun perustuva rajoitus - vain nimetyille rodulle
- Rotuun perustuva rajoitus - etusija nimetyillä roduilla
- Etusija nimetyn rotujärjestön tai -yhdistyksen jäsenille
- Etusija yhdistysten ja/tai rotujärjestöjen nimeämille joukkueille

Valikosta valitaan oikea rajoitus kokeelle ja lisäksi ko. tekstikenttään kirjoitetaan rajoituksen tarkennus: "rajoitus 6 koiraa", "10 parasta koiraa tottelevaisuudesta maastoon", "rajoitus 10 koiraa, etusija IPO-koirilla", "rajoitus 10 koiraa, etusija koirakerho ry:n jäsenillä", "vain rottweilereille", "vain x-piirin koirille", jne. Rajoitustekstejä ei kirjoiteta kohtaan lisätietoja. Jos koetta koskee useampia rajoituksia, valikosta voidaan valita useampi kohta, ja jokaisen osalta on kirjoitettava tarkentava teksti ao. tekstikenttään.

Kennelliiton määräysten mukaisesti kokeeseen ei voida tehdä muutoksia sen jälkeen, kun koe on myönnetty, muuta kuin erityisen painavista syistä. Siksi järjestäjien kannattaa harkita myös kokeiden rajoitukset huolellisesti. Jos esimerkiksi rajoitus on 10 koiraa, joista korkeintaan 3 koiraa 3-luokkaan, eikä ilmoittautumisia tulekaan lainkaan alempiin luokkiin, ei rajoitusta voi enää muuttaa niin, että 3-luokkaan otetaankin useampia koiria.

Jos kokeeseen jostain perustellusta syystä halutaan ohjeista poikkeava rajoitus, tai rajoitus joudutaan muuttamaan kokeen myöntämisen jälkeen, järjestäjien on otettava yhteyttä Palveluskoiraliiton toimistoon tai suoraan Koe- ja kilpailutoimikuntaan.

Myös kokeeseen osallistujien tulisi omalta osaltaan pyrkiä varmistamaan, että kokeet eivät jää turhaan vajaiksi. Jos osallistuminen ei onnistukaan jostain syystä, on peruutuksesta ilmoitettava järjestäjille mahdollisimman pikaisesti. Ja vaikka este ilmaantuisi vasta koepäivän aamuna, on kohteliasta silloinkin ilmoittaa siitä eikä vain jäädä tulematta paikalle. Usein kokeiden alkua venytetään jonkun verran niitä viimeisiäkin kisaajia odotellen.